

INTERPELLATION TILL STATSRÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2016-05-19
Besvaras senast
2016-06-10

Till statsrådet Per Bolund (MP)

2015/16:666 Provisionsförbud vid försäljning av finansiella produkter

Sedan EU:s Mifid-direktiv, som syftade till att stärka skyddet för investerare och öka konkurrensen i handeln med finansiella instrument på värdepappersmarknaderna, infördes under 2007 har fondmarknaden i Sverige genomgått stora förändringar. Enligt en rapport från Konkurrensverket har storbankernas andel av fondmarknaden gått ned märkbart. Nyinflödet av nya kunder och investeringar består därutöver till ca 70 procent av andra aktörer än just storbankerna. Vi har alltså sett en kraftfull ökning av konkurrensen.

Förändringen har dock inte varit oproblematiske. Det finns flera exempel på oseriösa aktörer som slagit sig in på marknaden, vilket drabbat många kunder. Detta föranledde den tidigare alliansregeringen att strama upp regelverket. Även på EU-nivå har ett liknande arbete ägt rum, och med det nya direktivet Mifid II finns en rad i huvudsak positiva regelförändringar, såsom ett skyddande regelverk för att använda sig av titeln ”oberoende rådgivare”, skärpta regler vid intressekonflikter mellan distributörer och fondemittenter med mera.

Utredningen som arbetade fram förslag på hur Sverige bör implementera Mifid II har dock gått längre än direktivet. Med förslag som ett regelrätt provisionsförbud, förbud mot att finansiera distribution av fonder genom fondavgifter, förbud mot upfrontbetalning och så vidare. Detta skulle i praktiken omöjliggöra nyetablering och innebära att de många mindre aktörerna skulle slås ut. Enligt en utvärdering av Konkurrensverket skulle vi återgå till den tidigare ordningen där storbankerna dominerar. I länder som redan genomfört liknande regelverk, såsom Finland, Danmark, Storbritannien, Nederländerna och Indien, har det inte resulterat i att avgifterna gått ned. I stället har konsekvenserna blivit färre aktörer och att människor med mindre än 1 miljon kronor inte får rådgivning alls.

Det finns ett värde av rådgivning. Dels är marknaden för pensions- och fondsparande mycket komplex, dels hjälper rådgivningen människor att spara. Samtidigt är det av stor vikt att rådgivningen är seriös. Ett stort ansvar vilar på Finansinspektionen att agera kraftfullt mot aktörer som inte håller en hög standard. Skulle ovan nämnda förändringar genomföras vore det dock ett slag mot rådgivningsmarknaden, som ånyo helt skulle domineras av storbankerna, till nackdel för kunderna. I stället för att ha en bred valfrihet mellan olika finansiella produkter skulle merparten av spararna vara låsta till storbankernas

egna finansiella produkter.

Några av de största förlorarna på en sådan politik skulle vara sparbankerna. Med dessa bankers lokala förankring och samhällstjänande profil vore det mycket olyckligt om det hände. Sparbankerna har inga egna finansiella produkter utan agerar distributörer.

Med anledning av ovanstående vill jag fråga statsrådet:

1. Kommer statsrådet och regeringen att lägga fram förslag på provisionsförbud vid förmedling av fonder?
2. Kommer statsrådet och regeringen att lägga fram förslag på att finansiera distribution av fonder genom fondavgifter?
3. Hur bedömer statsrådet att liknande förslag kommer att drabba sparbankerna?
4. Hur kommenterar statsrådet slutsatsen i Konkurrensverkets rapport att liknande förslag kommer att slå hårt mot konkurrensen och åter befästa storbankernas tidigare dominerande ställning på fondmarknaden?

.....
Fredrik Schulte (M)

Överlämnas enligt uppdrag

Lisa Gunnfors